

overordnet Ret, skulde føre til en konstant Praxis. For det Første forekommer det mig nu mindre heldigt, at man, hver Gang Domstolene fortolke en eller anden Lovbestemmelse, paa en Maade, som et eller flere Medlemmer af de repræsentative Forsamlinger ikke synes om, saa strax indbringer et Forslag om Forstaaelsen af denne Lov. Det minder temmelig meget om Lovforslaget om Piletræerne, som for et Par Aar siden var selv Folke-thinget for stærkt. Det forekommer mig som sagt, at det er meget uheldigt at bruge denne Fremgangsmaade; men hvad der for mig er det Væsentligste, er dog det, at jeg med Hensyn til selve Realiteten langt foretrækker den Fortolkning, som Viborg Overretsdøm har givet, fremfor den, som er givet i det foreliggende Lovforslag. Viborg Overretsdøm er med saa Ord citeret i Folkethingets Betænkning, og deri siges, at en Person, der havde haft Ophold hos sin Fader og deltaget i Arbejdet ved Gaardens Drift og derfor har faaet Kost, Klæder, Husly og Vommepenge, maatte betragtes som staaende i privat Tjenesteforhold, uanset, at han ikke havde bundet sig for noget bestemt Tidrum, og uanset, at der ikke var tilfagt ham bestemte Ydelser. Det er disse to Punkter, man altsaa har søgt at ville indbegaa ved det foreliggende Forslag, idet det gjør det til det Væsentlige ved Bedømmelsen af privat Tjenesteforhold, at en Person har stillet sine Kræfter til en Andens Naadighed for længere Tid og paa Vilkaar, hvis Overholdelse kan fremvinges ad Rettens Vej. Dette forekommer mig nu ikke at være de væsentlige Kriterier for et Tjenesteforhold. Det væsentlige Kriterium er efter min Mening overensstemmende med, hvad Viborg Overret har antaget, Lydigheds- eller Underordningsforholdet, det, at en Mand stiller sig til en Andens Disposition, det, at han indtager en Tjenendes Stilling og gjør den Tjenendes Arbejde. En Gaardmands søn, der bliver hjemme hos sin Fader, arbejder som Tjenestekarl, og sparer sin Fader en Tjenestekarl, maa derfor betragtes som Tjenestekarl, hvorimod den Omstændighed, at der ikke eksisterer en forud indgaaet Aftale om, hvormeget han skal have, forekommer mig at være af underordnet Betydning. Men dernæst antager jeg, at man ved det foreliggende Lovforslag slet ikke vil opnaa det, man egentlig tilsigter. Den Tanke, der ligger bagved, og som forøvrigt ogsaa er kommen til Orde i Folkethingets Betænkning, er jo nemlig den, at man mener, at naar dette Lovforslag bliver til Lov, vil Følgen deraf blive, at alle Valgbestyrere eller Kommunalbestyrere ville opføre sig, hvad der henhører under Kategorien Gaardbestyrere paa Valglisten. Jeg skjønner imidlertid ikke, at det vil blive Følgen. Forholdet vil blive akkurat som hidtil, nemlig, at man nødsages til at undersøge hvert enkelt Tilfælde og afgjøre, om det Forhold, hvori den Paagjældende staar overfor den, han har underordnet sig, er af den Beskaffenhed, at det hører ind under

Lovforslaget, eller ikke, og dersom de Herrer, der holde paa Lovforslaget, altsaa tror, at Gaardbestyrerne derved ville blive stillede anderledes, end de nu ere, saa tror jeg, man tager meget feil. Lovforslaget gjør til Betingelse, at den Paagjældende skal have stillet sine Kræfter til en Andens Naadighed for en længere Tid og paa Vilkaar, hvis Overholdelse kan fremvinges ad Rettens Vej. Ved dette Sidste har man vistnok tænkt sig, at, naar der f. Ex. ikke foreligger nogen foregaaende Aftale om Tjennens Størrelse, saa er det et Spørgsmaal, hvis Afgjørelse ikke kan fremvinges ad Rettens Vej, og saa hører den Vedkommende ikke under Lovforslaget. Men det skulde jeg dog meget betvivle. Lad os tage det simple Tilfælde, at en Søn har været hos sin Fader f. Ex. i et Aar og arbejdet som Karl eller deltaget i det Arbejde, der foresalder; men saa blive de uenige, og Faderen negter at give Sønnen Klæder eller Penge. Jeg er da overbevist om, at Sønnen kan indtale sin Fordring for Domstolene, og saaledes opnaa en passende Betaling for sin Ydelse til Faderen. Det er aldeles ingen Betingelse i Lyndeloven med Hensyn til Lyndeforholdet, at enten Overenskomst om Arbejdet skal være indgaaet paa en bestemt Tid, eller at der skal være betinget nogen bestemt Løn. I Lyndelovens § 9 er der, saavidt jeg erindrer, udtrykkelig Regler for, hvorledes der skal forholdes, naar der ikke er gjort Aftale om nogen bestemt Tid for Forholdets Varighed, og i Lovens § 7 staar der, at naar der ikke er truffet Aftale om den Løn eller de Ydelser, der skal præsteres for Arbejdet, bliver det at fastsætte af Politivirigheden, efter hvad der er Skik og Brug i Egnen. Jeg tror altsaa, at, naar en Søn arbejder for sin Fader som Gaardbestyrer eller i anden Egenstab, og denne saa negter ham et billigt vederlag, kan den Vedkommende ligefrem indtale sin Ret for Domstolene. Men har han Ret dertil, saa kan han heller ikke være saa exceptionel stillet, som dette Lovforslag antyder. Dernæst er der jo den væsentlige Mangel ved Lovforslaget, at Afgjørelsen af, hvorvidt en Person af den Kategori, her nævnes, er valgberettiget eller ikke, lægges omtrent udelukkende i hans egen eller i alt Fald i hans og hans Faders eller Slægtninges Haand. Jeg tænker mig, at disse to erklære: Der er ingen Kontrakt imellem os; Faderen siger: Jeg giver min Søn, hvad jeg synes, men der er ingen Aftale om en fast Løn. Saa maa den vedkommende Kommunalbestyrer uden Hensyn til sin Opfattelse af Forholdet, sætte Sønnen paa Valglisten; men at det kan lede til væsentlige Misbrug, tør jeg haabe, at de Herrer ville indse. Forslaget er jo navnlig fremkommet med Hensyn til den særlige Klasse, Gaardbestyrerne. Men jeg maa bede erindret, at det gaar jo i Virkeligheden langt videre. Det gaar jo saa vidt, at enhver Søn, der er hjemme hos sin Fader eller sine Næforeldre, og Enhver, der er hos en anden Person, hos hvem han gjør Tjeneste og arbejder,